

Noordzeewind in buitenlandse handen: 'Maak burgers eigenaar van windparken'

Door Jeroen Kraan

28 feb 2023 om 05:21
Update: 10 dagen geleden

 630 reacties

Nieuwe windparken op zee moeten minstens voor een deel in burgerhanden komen, vinden de Nederlandse energiecoöperaties. Nu zijn de windmolens op de Noordzee bijna allemaal in handen van grote buitenlandse bedrijven en investeerders. Branchevereniging Energie Samen wil dat Nederlandse burgers direct geld kunnen steken in windparken op zee én dat zij de duurzame stroom zelf kunnen afnemen.

Windparken op land moeten voor de helft eigendom zijn van burgers en bedrijven in de omgeving. Dat streven is al in 2019 vastgelegd in het Klimaatakkoord. Het doel wordt nog altijd niet gehaald, maar steeds vaker is het voor burgers wel mogelijk om mee te investeren in windenergie. Zij kunnen de groene stroom die de molens opwekken soms ook weer afnemen via energiecoöperaties.

Een op de twintig windmolens op land is via zo'n coöperatie in handen van burgers. Maar op de Nederlandse Noordzee gelden voorlopig de wetten van de internationale markt. De windmolens die daar nu draaien of worden gebouwd, zijn uitsluitend in handen van grote bedrijven. Zij zijn meestal gevestigd in het buitenland. Het gaat om energiebedrijven als het Zweedse Vattenfall en het Duitse RWE, maar ook de Zwitserse investeerder Partners Group en het Noorse staatspensioenfonds.

Als het aan de Nederlandse energiecoöperaties ligt, krijgen burgers in de komende jaren zelf zeggenschap over een deel van de stroom die op zee wordt opgewekt. Net als bij coöperatieve wind- en zonneparken op land moeten zij kunnen mee-investeren en de duurzame energie kunnen afnemen.

"Als we de Nederlandse woningen, bedrijven en industrie gaan elektrificeren, dan hebben zij de komende jaren een stabiele elektriciteitsprijs nodig", zegt coöperatief directeur Siward Zomer van Energie Samen, de branchevereniging van energiecoöperaties. "Waar wij nu naar streven, is echt eigendom en zeggenschap over de energiestromen, zodat we die zonder winstmarge kunnen verkopen."

Volg ons energienieuws

Ontvang een melding bij nieuwe berichten

+Blijf met meldingen op de hoogte

Vergunning moeilijk te krijgen

Zomer zegt al "met een schuin oog" te kijken naar de aanbesteding voor het nieuwe windgebied IJmuiden Ver. Eind dit jaar kunnen bedrijven een aanvraag doen om daar een windpark te

mogen bouwen. De energiecoöperaties hopen als onderdeel van een groter consortium mee te kunnen dingen naar een stukje Noordzee.

"Maar voor de toekomst willen we ons voorbereiden om echt zelf een coöperatief park te kunnen beheren", zegt Zomer. "Er komen nog genoeg parken en er moet er uiteindelijk toch eentje in handen van Nederlandse burgers en bedrijven komen."

Obstakel daarbij is de manier waarop de overheid de vergunningen uitgeeft. Bedrijven worden nu gestimuleerd om plannen te maken die goed uitpakken voor de natuur, of die rekening houden met de productie van waterstof uit windstroom. Maar het organiseren van burgerparticipatie wordt in de aanbestedingen niet als een pluspunt gezien.

België zet in op burgerparticipatie

In België komt daar binnenkort verandering in. Minister Tinne Van der Straeten (Energie) wil later dit jaar voor het eerst burgerparticipatie gaan belonen in een aanbesteding. Zij [stuurt aan](#) op een windpark dat voor 20 procent in burgerhanden komt.

SeaCoop, een samenwerking van 34 kleinere Vlaamse en Waalse energiecoöperaties, wil die 20 procent graag voor zijn rekening nemen. De leden van de coöperaties zouden dan 100 miljoen euro bij elkaar moeten harken om de windmolens ook daadwerkelijk te kunnen kopen.

Over het geld maakt SeaCoop-voorzitter Tom Willems zich weinig zorgen. "De praktijk leert dat mensen klaarstaan om mee te investeren, maar dat wij moeten zeggen dat er te weinig projecten zijn."

'Blijf weg bij internationale handel'

Het is belangrijk om burgers ook te betrekken bij de energie die we op zee gaan opwekken, zegt Antoine Maartens van de Vereniging Participatie Wind op Zee. Vanaf 2030 komt meer dan de helft van onze stroom daarvandaan. De vereniging probeert de kwestie al een aantal jaren op de agenda te krijgen, maar merkt dat daar in de energiewereld vaak weinig begrip voor is.

"Ik heb weleens presentaties gegeven voor mensen die zeggen: 'Waar maak je je druk over, man? Dit is internationale handel, blijf daar lekker bij weg'", zegt Maartens. "Maar energie is een eerste levensbehoefte. Dat heb je de afgelopen tijd wel gemerkt. En het is iets waar jij als burger heel beperkt vat op hebt."

Maartens vindt het vreemd dat winst uit de windparken op de Noordzee voor een groot deel naar buitenlandse investeerders vloeit. "Het is misschien niet erg handig om dat op die manier in te richten. Wat hebben wij daar als burgers van Nederland aan?" Hij wijst erop dat een deel van de windparken op de Noordzee subsidie krijgen. Bovendien betalen alle Nederlanders via hun energierekening mee aan het aanleggen van de benodigde kabels en elektriciteitsstations.

Nederland volgt Belgisch voorbeeld niet

Toch volgt Nederland het Belgische voorbeeld voorlopig niet. Burgerparticipatie wordt niet als criterium opgenomen in de aanbestedingen voor windparken op zee, zegt een woordvoerder van minister Rob Jetten (Klimaat en Energie).

Energiecoöperaties kunnen wel meedoen aan een vergunningsaanvraag voor een windpark. Maar hun aanvraag wordt niet gunstiger beoordeeld als burgers kunnen mee-investeren of direct stroom van het park kunnen afnemen. "Er wordt wel gekeken hoe burgers betrokken kunnen worden bij het klimaatbeleid en participatietrajecten in algemene zin", zegt de woordvoerder.

De bedrijven achter windparken op de Noordzee

- In de Nederlandse Noordzee wordt ruim 2 gigawatt aan windenergie opgewekt. Er is nog eens bijna 4 gigawatt in aanbouw of in de planningsfase.
- Van het totale vermogen is ruim een derde in handen van buitenlandse energiebedrijven als Vattenfall (12 procent), RWE (11 procent) en Ørsted (6 procent).
- Nog eens krap een derde is in handen van buitenlandse investeerders als het Noorse staatspensioenfonds (6 procent), Allianz (6 procent), BASF (6 procent) en Partners Group (5 procent).
- Een derde is in handen van de combinatie Shell en Eneco. Eneco is Nederlands, maar de aandelen zijn volledig in handen van twee Japanse bedrijven. Shell heeft veel Nederlandse aandeelhouders, maar heeft zijn hoofdkantoor in 2021 naar Londen verhuisd.
- Het enige volledig Nederlandse bedrijf dat een deel van een windpark op zee bezit is

afvalverwerker HVC, met iets minder dan 1 procent van het totale vermogen.

Eerder

- 14 feb 2023 om 07:07
Meer mensen wekken samen energie op, coöperaties hebben het lastig
- 11 dec 2022 om 05:27
We krijgen enorme windparken op de Noordzee, maar wie wil die stroom?
- 10 okt 2022 om 05:32
Jetten wil sneller vergunningen voor energieprojecten: kan dat ook?

Beeld: ANP

630 reacties

[Lees meer over:](#) [Energie](#) > [Klimaat](#) > [Duurzame energie](#) > [Windmolenparken](#) >

NUij: Uitgelichte reacties

DJSt 28 feb 2023 om 08:32

Eigenlijk vind ik het niet aan individuele burgers, maar aan de overheid om eigenaar te zijn van grote windparken. Of via een staatsfonds zoals dat in Noorwegen is. Als je nu zo'n fonds opgericht, plukken uiteindelijk onze kinderen en kleinkinderen daar óók de vruchten van. Alles wat qua aanbesteding naar grote bedrijven gaat, levert enkel en alleen winst op voor de aandeelhouders van zo'n bedrijf. Dit houd...

Respect: 👍 53 Reacties: 💬 4

Reageer

Goos_Kontaktloos 28 feb 2023 om 07:20

Energie moet terug naar de burger het is de recht van de mens en terug in overheidshanden. Energie als verdienmodel is diefstal van de portemonnee van de burger. Op een primaire levensbehoefte behoort geen winst gemaakt te worden. Op de jaarafrekening betaal je tenminste €2000 aan de idioterie die ik had kunnen investeren in eigen huis en maatregelen.

Respect: 👍 42 Reacties: 💬 5

Reageer

[Bekijk alle reacties](#)

Aanbevolen artikelen

NUjij-reacties

 630 reacties

Net binnen

- 22:49

[Invaller Dumfries veroorzaakt in slotfase penalty en verliest met Internazionale](#)

>
- 22:33

[Goed nieuws: Coronaregels geschrapt | Achterstand vrouwen sneller weggewerkt](#)

>
- 22:22

[Van de Zandschulp geeft op met voetblessure en is snel klaar in Indian Wells](#)

>
- 22:02

[NAC legt druk bij Almere City in strijd om periodetitel, nipte zege koploper PEC](#)

>

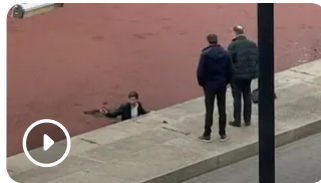
Meest gelezen

1. [Wieleranalist Marijn de Vries: Wangedrag bij NOS heeft mijn carrière beschadigd](#) >
2. [Ontvoering vijftienjarige jongen in Amsterdam draait om verdwenen geldbedrag](#) >
3. [Kabinet schrapt per direct de laatste coronaregels](#) >
4. [Schoonmaakploeg vindt lichaam vermiste vrouw na mislukte zoekpogingen politie](#) >
5. [Tom Egbers volgens medewerkers NOS Sport schuldig aan intimidatie en pestgedrag](#) >

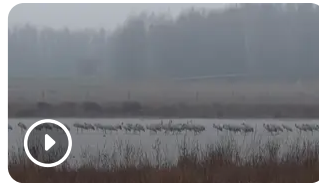
Nieuwsvideo's

Waarom de VN zelf een tanker koopt om olieramp in Jemen te...

Utrechtse vijver lijkt op gravel en bezorgt voetgangers nat pak

Boswachter spot tientallen kraanvogels in de Biesbosch

Amerikaans leger dropt hooi vanuit helikopter voor hongerig vee

Voorpagina

Economie

Sport

Media en cultuur

Overig

Over NU.nl

Copyright

Disclaimer

Privacy en cookiebeleid

Adverteren

Werken bij NU.nl

Verzekeringvergelijker

Volg ons op:

©2023 DPG Media B.V. – alle rechten voorbehouden